Téma 4: Ako sa obliekame?

Slovná zásoba

nohavice	čiapka	topánky	sukňa
šaty	tričko	sveter	ponožky
papuče	kabát	rukavice	bunda
košeľa	čižmy	tielko	opasok
šortky	blúzka	vreckovka	topánky
plavky	pršiplášť	sandále	obuv
šál	župan	mikina	čelenka
zástera	šiltovka	gumáky	tepláky
rifle	klobúk	móda (módna vlna)	sako
dres	oblek	kopačky	kravata
kostým	mašľa	motýlik	kostým
vzor	karneval	herec	sviatok
zimné oblečenie	letné oblečenie	práčka	športové oblečenie
zips	gombík(y)	trojuholník	dáždnik
kufor	taška	skriňa	módny návrhár
príležitosť	udalosť	svadba	divadlo
opera	ochranár	muzikant	sviatok
dovolenka	paráda	návšteva	vlnovky
oslava			

kupovať	Platiť	vyskúšať	obliecť sa
zapnúť	odopnúť	vziať	nosiť
vyzliecť sa	prezliecť sa	šnurovať	zapnúť
čistiť	opraviť	zobrať (si)	môcť
prať	čudovať sa	navrhnúť	potrebovať
parádiť sa	pokúsiť sa	vyskúšať (si)	

dole	vľavo	vpravo	hore
chladno	teplo	vonku	v strede
do stredu	prečo	odkiaľ	

dlhý	krátky	čistý	špinavý
pohodlný	tesný	úzky	široký
pásikavý	bodkovaný	pruhovaný	vzorovaný
mokrý	starý	moderný	elegantný
suchý	mokrý	škaredý	pekný
vypratý	farebný	kvietkovaný	bežný
slávnostný	(ne)vhodný	plážové	lyžiarska

Vetné väzby

Mám...	Čo mám/máš oblečené?	Čo nosia dievčatá/ chlapci?
dať (si) na ...	Čo nosíme v zime/v lete?	Čo si obliekajú dievčatá/chlapci?
mať na sebe... Mám na sebe...	Čo si mám obliecť?	Čo si obliekame v zime/na jar/
Máš na sebe...		v lete/na jeseň?

Čo nosíme na hlave/na nohách?	Mám sa prezuť?	Mám si vziať pršiplášť?
Akej farby je oblečenie?	Kto má na sebe oblečené? Čo má na sebe oblečené?	Môžeš/môžeme mať/nosiť... ?
Je vhodne oblečený/á?	Či/čia/čie je to...?	Aká je to udalosť?

Funkčné frázy/konvenčné frázy

(Ne)mám oblečené...	Aké je počasie?	Koľko to stojí?
(Ne)mám na sebe...	Môžem(e) si vyskúšať...?	Vezmem si....
Je (nie je) zima./Je teplo./Je veterno./Je sychravo.	Vyzeráš veľmi pekne.	Tá bunda ti pristane.
Páči sa mi tvoja bunda.	Máš pekné tričko.	Prosím, podaj mi.
Prosím, polož to.	Ďakujem za pomoc.	Ďakujem, že si mi pomohol.
Prosím, potrebujem poradiť.	Kde ideš?	Čo to znamená?
Koľko to stojí?	Nech sa páči.	Pomôžem vám?
Pristane ti/mi to?		

Inštrukčný vyučovací jazyk

Zober.	Porovnaj.	Vymeň.
Obleč.	Vyzleč.	Vyber.
Ukáž.	Nachystaj.	Polož na...
Presuň.	Navrhni.	Vlož.
Vezmi.	Predstav si.	Použi.
Navrhni.	Vytvor.	Daj.
Zodvihni.	Hráme sa.	Priraď.
Vymysli.	Hádaj.	Dotkni sa.
Vyskoč.	Pokús sa.	Vysvetli.

Lekcia 1 Oblečenie na bežný deň

Slovná zásoba:	tričko, nohavice, ponožky, sveter, sukňa, šaty, bunda, košeľa, opasok, gombík, čiapka, čelenka, zástera, šiltovka, gumáka, tepláky, skriňa, kufor, práčka, oblečenie, obliekať/obliecť si, prať, čudovať sa, opraviť, hore, dole, vpravo, vľavo, do stredu, vonku, suchý, mokrý, vypratý, čistý, môcť, bodkovaný
Vetné väzby:	Mám na sebe... Máš na sebe... Čo má na sebe oblečené...? Akej farby je oblečenie? Kto má na sebe oblečené...? Čo si oblečieš? Čo nosíš/nosíme? Môžeš/môžeme mať/nosiť...?
Inštrukčný jazyk:	ukáž, presuň, vymeň, vyber, zober, polož, vlož, pokús sa
Pomôcky:	karty Hláskovo 2 a Hláskovo 6, reálne kusy oblečenia/TÉMA 4 Foto Oblečenie; laminované kruhy – modrý, červený, hracie pole BINGO, ilustrácie k príbehu Jakub a Tomáš

Privítanie a naladenie na tému

Deti v skupine učiteľ privíta, v rozhovore kladie vhodné otázky z už osvojenej slovnej zásoby a vetných väzieb. Predstaví im básničku, ktorá uvedie tému oblečenia.

Nohavice, sukňa, šaty,
Oblečiem sa do parády.
Oblečiem sa rýchlo, rád,
vonku čaká kamarát.

Učiteľ rozvinie porozumenie obsahu básničky predstavením svojho aktuálneho oblečenia s použitím gest. *Mám na sebe sveter/tričko/šaty/sukňu/nohavice*. Týmto plynule prejde do nasledujúcej aktivity.

Hra bez slovnej odpovede

Učiteľ pomenúva a ukazuje obrázky rôznych kusov oblečenia, prípadne reálne kusy oblečenia (podľa možností). Je dobré využiť drobné kusy oblečenia, napr. ponožky rôznych farieb, vzorov a veľkostí. Učiteľ ich pomenúva a deti ich na vyzvanie ukazujú. Ďalej používa inštrukcie v závislosti od používania obrázkov či reálnych predmetov: *Zober... (tričko), polož... (tričko) na stoličku, vlož... (tričko) do skrine/kufra/ tašky a pod.* Ďalšie možné inštrukcie: *ukáž, presuň, vymeň, vyber, atď.* Postupne v hre pridáme spájanie slovesa s prídavným menom: *vyber zelené tričko, vymeň červené nohavice za biele, ukáž na bodkované tričko/ pásikavý sveter a pod.* Postupne možno pridať spájanie s číslovkami *vyber dve modré tričká, štyri modré ponožky.*

Pohybová hra Mám/Nemám oblečené

Na podlahu učiteľ umiestni 2 kruhy symbolizujúce dva významy: modrý kruh – MÁM a červený kruh - NEMÁM. Deti sa pohybujú voľne po triede podľa inštrukcie učiteľa (chodíme, skáčeme, cupkáme, dupkáme, na jednej nohe, žabacím krokom, pomaly, rýchlo, tanečne a pod.). Na znamenie deti pohyb zastavia a vypočujú si otázku učiteľa, na ktorú reagujú premiestnením sa ku kruhom podľa reálnej situácie.
Učiteľ sa pýta: *Máš na sebe oblečené tričko/košeľu...? Máš oblečené niečo v červenej farbe? Máš na hlave čiapku?*
Máš na sebe gombík? Kto má na sebe čelenku? Kto má na sebe opasok? Deti po presune a vyzvaní potvrdzujú situáciu vetnou výpoveďou. *Mám oblečené červené tričko*.

Hra Čo má oblečené Janka?

Učiteľ vyzve deti stojace v kruhu, aby sa pozorovali navzájom, kto má čo oblečené a pokúsili sa to zapamätať. Deti vyzve, aby sa obrátili tvárou von z kruhu. Vhodným spôsobom vyberie dieťa, ktoré bude odpovedať na otázky: *Janko. Pokús sa uhádnuť. Čo má oblečené Janka/Ferko/Zuzka? Kto má oblečenú červenú/modrú mikinu? Kto má krátke/dlhé nohavice? Kto má oblečené bodkované tričko? Akej farby je Jankina blúzka? Akej farby sú Miškove nohavice?*

Príbeh Jakub a Tomáš

Učiteľ pred čítaním príbehu pracuje s ilustráciami. Učiteľ formuluje otázky k ilustrácii s ohľadom na jazykovo-komunikačnú úroveň detí. *Čo je na obrázku?Čo vidíš na tomto obrázku? Čo myslíš, ako sa volajú chlapci? Čo robia? Koľko majú rokov? Kto má viac rokov? Ktorý chlapec je mladší/starší? Kde bývajú? S kým bývajú? O čom sa teraz rozprávajú?*

Pozn. pre učiteľa: Otázkami pripravujeme deti nielen na čítanie, ale opakujeme vetné väzby a funkčné frázy, ktoré si už osvojovali. Otázky nemusí klásť len učiteľ, môžu ich tvoriť aj deti. Po prečítaní príbehu je vhodné vrátiť sa k týmto odpovediam a porovnať ich s textom.

V malom meste, vo vysokom dome s červenou strechou bývajú súrodenci Jakub a Tomáš. Milujú bláznovstvá, radi hrajú futbal, preskakujú mláky, lezú na stromy. Nečudujme sa, že domov sa vždy vracajú nielen veselí, ale často špinaví od hlavy až po päty. V takej chvíli im mama hovorí. „Vy dvaja nezbedníci. Celí ste od blata! To je zas roboty! Všetko, čo máte na sebe, je špinavé. Špinavé sú tričká, špinavé sú nohavice, špinavá je bunda! Tu nepomôže nič, len naša práčka!“ Chlapci sa smejú a oblečenie rýchlo vyzliekajú. Mama oblečenie vloží do práčky. Práčka sa veselo točí a perie. Všetko v nej tancuje ako na diskotéke. Keď sa práčka zastaví, mama ju otvorí. Kúpeľňa vonia a oblečenie je vypraté a čisté. Jaj, ale je akési iné! Tomášove modré nohavice sú teraz fialové a krátke. Jakubove tričko už nie je biele, ale sivé. Ponožky sú dobré pre bábiku a bundy majú akési chumáče. Mama sa čuduje: „Niečo s našou práčkou nie je v poriadku!" Keď je už oblečenie suché, chlapci si ho oblečú a predvádzajú sa pred zrkadlom. „Začína sa módna prehliadka!" kričia a smejú sa. Mama na nich s úsmevom pozerá a premýšľa nad tým, prečo práčka čudne perie. Je jasné, že príde opravár. Práčku opraví, ale oblečenie už nie.

Otázky k príbehu:

Kde žije Tomáš a Jakub? Čo radi robia? Prečo je ich oblečenie často špinavé? Čo znamená, si špinavý od hlavy po päty? Čo sa perie v práčke? Aké je oblečenie po praní? Aké sú nohavice/ponožky/bunda po praní? Kto opraví práčku? Čo môžu teraz urobiť, keď sa veci na oblečenie praním zmenili?

Pozn. pre učiteľa: Otázky k príbehu učiteľ môže situačne doplniť. Formuluje otázky v prítomnom čase. Cieľom nie je len reprodukcia príbehu a overenie zapamätania si textu, ale cenné sú zadania, v ktorých deti identifikujú problémy a hľadajú riešenia.

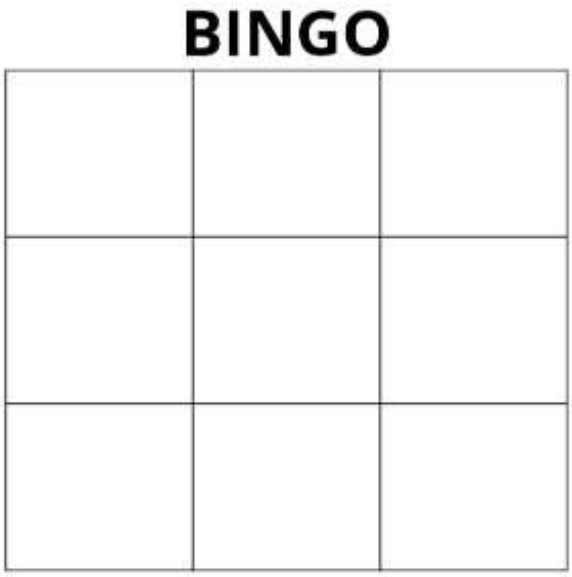
Hra s kartičkami - Hláskovo 2 a Hláskovo 6

Učiteľ pracuje s malými a veľkými kartami **H2**. Hrami nadväzujeme na slovnú zásobu s témou oblečenie.

Hra 1 – Bingo (s malými kartami). Deti majú pred sebou rozložené malé karty s oblečením a matricové pole veľkej karty s názvom Oblečenie. Učiteľka pomenúva kusy oblečenia. Deti sa ich snažia čo najrýchlejšie nájsť a uložiť do políčok v matrici. Kto prvý zadanie zvládne, zakričí slovo bingo.

Hra 2 s kartami. Učiteľka pracuje s veľkými kartami **H6**, na ktorých sú zobrazené nasledovné témy: šport, činnosti doma, v kuchyni, škola, oblečenie.

Učiteľ vyberie kartu **V kuchyni** a kladie otázky: *Čo si obliekame, keď pripravujeme jedlo v kuchyni? Čo má oblečené chlapec, ktorý varí? Na čo slúži kuchárska čiapka/kuchárska zástera?* Ak vyberie kartu **Škola**, formuluje otázky, napr. *Čo si obliekame do školy? Čo si oblečieš, keď cvičíš/maľuješ/počítaš/ hráš sa? Čo nenosíme v triede? Môžeme v triede sedieť so šiltovkou na hlave?* a pod.
Hra 3 s kartami. Použijeme hracie pole Bingo, ktoré predstavuje police v šatníku. Učiteľ vedie dialóg o šatníku a overuje, či rozumejú pojmom *hore, dole, v strede, vpravo, vľavo (rozumej v šatníku)* zadávaním inštrukcií *Ulož sveter do police hore*. *Ulož gumáky do police dolu vpravo/vľavo. Ružovú sukňu polož na policu do stredu šatníka.*

Pozn. V hre uplatníme hracie pole Bingo 3x3 a možno precvičovať ďalšie predložky vedľa, medzi, nad, pod atď.

Záver lekcie:

Rozlúčime sa detskou piesňou/básňou. Pred jej prvým počúvaním učiteľ formuluje zadanie: *Vymenujte oblečenie, ktoré sa v piesni spomína. Aké máš oblečenie máš v skrinke? Čo si teraz oblečieš?*

Gumáky do mláky,
hodia sa aj tepláky.
Nohavice do lavice,
*potom bežím do ulice.**